І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740

— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 105. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 5-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1965 No. 105. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 4 червня 1965 року

В АМЕРИЦІ

3-го **ЧЕРВНЯ АМЕРИКАНСЬКИЙ АСТРОНАВТ ЕДВАРД Г. ВАЙТ ХОДИВ 20 МІНУТ ПО КОСМОСІ,** пройшовши за той час понад цілими ЗДА, від Каліфорнії до Атлантику, бо кабіна Джеміні 4, в якій летів ще астронавт Джеймс МекДівітт, летіла зі швидкістю 17,500 миль на годину. Випущена о год. 11:16 перед полуднем кабіна Джеміні 4 літає довкола Землі згідно з пляном, обидва астронавти виконують ті завдання, що їм доручено, і вранці в понеділок 7-го червня мають приземлитися коло Бермудських островів на Атлантику. Мільйони американців і неамериканців мали нагоду бачити успіх американської техніки, що проявилася в леті Джеміні 4.

ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ В ТРАВНІ Ц.Р. СТАНОВИЛО 72,400,000, на 1,300,000 більше в порівнянні з цьогорічним квітнем. Число безробітних зменшилося на 220,000 і становило 3,300,000, що виносить 4.6 відсотка всіх робітних сил країни. Число безробітних в травні ц.р. було найменше від жовтня 1957-го року, коли воно становило 4.5 відсотка всіх робітних сил. Відсоток безробітних в квітні ц.р. виносив 4.9 відсотка всіх робітних сил ЗДА. Президент подав ці числа на зборах тих бизнесменів, які є активні при затруднюванні молоді цього літа.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОСИТЬ КОНГРЕС ПРО ДОЗВІЛ КАРБУВАТИ НЕСРІБНІ ДАЙМИ Й КВОДРИ; півдолярівки мали б мати менший відсоток срібла, як тепер. Це буде перша важніша зміна при карбуванні монет від 1792-го року. В світі є брак срібла і Президент хоче заощадити його на монетах. Спочатку зачнуть карбувати дайми, а пізніше кводри. Вигляд і величина нових монет буде така сама, але їхній тягар буде інший, тому всі автомати, які приймають монети, мусять бути достосовані до тягару нових монет. Півдолярівки мають тепер 90 відсотків срібла, а нові матимуть лиш 40%.

НЮЙОРКСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА, яке домагається, щоб із федеральної медичної опіки могли користати тільки ті, які не мають жадних фондів, а не всі ті, які є членами соціяльного забезпечення, складаючи до нього вкладки. Члени Академії в більшості є і членами Лікарського Товариства. Академія заявляє, що всі люди мають право на те, щоб федеральний уряд дбав про їхнє здоров'я принаймні так само, як це роблять приватні агенції, які забезпечують на різні роди лікування.

ЧИСЛО НЕЗАМОЖНИХ РОДИН У ЗДА ЗМЕНШИЛОСЯ НА 450,000 і становить 8.400,000 або 17.6 відсотка всіх родин в цій країні. Такий стан був при кінці 1964-го року, а в 1963 році число таких родин становило 18.5 відсотка всіх родин. До „незаможних" родин зараховує статистичне бюро такі родини, прибуток яких виносить менше як $3,000 річно. Число незаможних родин зменшилося, хоч число всіх родин у ЗДА в 1964-му році збільшилося на 400,000. Статистичне бюро не додає причини, чому зменшилося число вбогих родин, але інші урядові агенції вияснюють, що 300,000 родин дістали працю, а раніше вони були безробітні.

У СВІТІ

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКІ КОМУНІСТИЧНІ ПАРТИЗАНИ ЗНОВУ НАПАЛИ з засідки на один в'єтнамський курінь державної армії. Газети подають цифру 1.000 вбитих та „пропавших" південно-в'єтнамських вояків в боях з комуністами впродовж одного останнього числа, — в'єтнамці твердять, що ця цифра грубо перебільшена. Комуністична повстанська армія нараховує, за твердженням американської військової розвідки, 46.000 фронтовиків та 17.600 адміністраційних урядовців і повітових командантів.

СОВЄТСЬКІ БОМБОВИКИ ТИПУ ІЛЬ-28 стоять на летовищах біля Ганою, столиці Північного В'єтнаму. Комуністи вживали такі машини в Корейській війні. Вони мають засяг 1.200 до 2.000 миль і можуть досягти кожний пункт в Південному В'єтнамі. Можуть везти вантаж бомб на 6.000 тонн. Хоч своєю швидкістю і поворотністю стоять позаду американських бомбовиків Б-47 та Ф-102, проте — признають американські військовики — становлять поважну загрозу для Південного В'єтнаму. Протилетунські ракети і ці літаки — це та допомога, яка наспіла з Москви, згідно з її обіцянками.

СЄМЬОН ЦАРАПКІН, СОВЄТСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ НА КОМІСІЇ РОЗЗБРОЄННЯ ОН, АТАКУВАВ ЗДА за становище секретаря оборони Роберта МекНамари на конференції військових міністрів НАТО в Парижі 1 червня ц. р. Царапкін твердив, що МекНамара пропонував скріплення атомової потуги НАТО та включення до неї також Західньої Німеччини.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО ПЕРЕВІВ ЗМІНУ свого уряду, при чому відсунув всіх давніх міністрів, за винятком двох. Міністром закордонних справ залишився Етсабуро Шііна. Між новими членами уряду є колишній міністер закордонних справ Аіхіро Фуджіяма, який очолив тепер Агенцію Економічного Плянування.

ЧІЯНҐ КАЙ-ШЕК НЕ ПРОПОНУВАВ СВОЇХ ВІЙСЬК Південному В'єтнамові, ані теж ніхто до нього в цій справі не звертався — твердять газети. Зате державна верхівка Вільного Китаю з осідком на Тайвані (Формозі), не бажаючи роздрібнювати своїх збройних сил, сподівається, що коли б Комуністичний Китай приступив до війни у В'єтнамі — ЗДА дозволять Чіянґ Кай-шекові на висад на китайському суходолі, давши йому до розпорядження висадну фльоту й летунське прикриття. Вільний Китай має 600.000 війська у 21 дивізіях та 5 летунських „крил", але тільки стежні човни.

У БЕЛЬҐІЇ ПОЛІЦІЯ МАЄ КЛОПІТ із охороною головних кватир двох суперницьких комуністичних партій — промосковської і прокитайнької. Лідером прокитайської партії є Жак Гріппа, через бюро якого переходить річно пів мільйона долярів на пропаґандивні й підривні цілі. Один видатний просовєтський бельгійський комуніст, Марсель Сейс, помер недавно від ран, що їх завдали йому двоє прокитайських комуністів у сварці.

ПОСАДНИК ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ВІЛЛІ БРАНДТ МАВ БЛИЗЬКО ПІВТОРИГОДИННУ РОЗМОВУ з французьким президентом Шарлем де Ґоллем. Брандт сподівається стати канцлером Німецької Федеративної Республіки, коли б його Соціял-демократична партія виграла вибори, або віцеканцлером в коаліційному новому уряді. В цьому місяці де Ґолль поїде до Бонну, — французько-німецькі відносини значно попсувались після просовєтських виступів де Ґолля та його дальшої опозиції проти політичного з'єднання Европи.

КОМУНО-КИТАЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЧУ ЕН-ЛАЙ ПЕРЕВІВ ДОВГІ НАРАДИ в столиці Пакістану. В середу 2 червня він нараджувався з президентом Пакістану Аюбом Ханом 5 годин. Гадають, що головними темами їх нарад були — війна у В'єтнамі

АМЕРИКАНСЬКИЙ АСТРОНАВТ 20 МІНУТ ПРОХОДЖУВАВСЯ В КОСМОСІ. 4-ДЕННИЙ ОБЛІТ ЗЕМЛІ З УСПІХОМ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Кейп Кеннеді, Флорида — 3-ій червня є історичним днем для ЗДА в здобуванні космічних просторів, бо того дня американський астронавт майор Едвард Г. Вайт 20 мінут ходив по космосі, бувши за той час понад цілими ЗДА від Каліфорнії по Атлантик, бо повітроплав „Джеміні 4" летів із швидкістю 17 500 миль на годину. Цей прохід по космосі відбувся під час третього обліту Землі. Астронавт Вайт старався зблизитися до другої частини ракети Титан II, щоб її згідно з пляном фотографувати. Але ця спроба не вдалася, бо ракета, яка спочатку кружляла довкола Землі у віддалі 500 стіп від кабіни Джеміні 4, пізніше значно віддалилася, і щоб до неї зблизитися, треба було б значно вичерпати пальне, що було б небезпечним для дальшого лету, і тому надійшов наказ із наземної контрольної стації, щоб припинити змагання до зустрічі. Зустріч із другою кабіною під час лету буде конче потрібна в леті до Місяця, бо астронавти будуть пересідати із „матірної" кабіни до тієї, яка має осісти на Місяці, а пізніше астронавти, під час повороту з Місяця, мусітимуть знов дістатися до матірної кабіни, з якою полетять на Землю. Маневрування астронавта Вайта по космосі вповні вдалося, він продовжив свій прохід до 20 мінут, хоч в пляні ця прогулянка мала тривати найбільше 12 мінут. Астронавт Вайт мав окремий пістоль, за допомогою якого міг змінювати своє становище в космосі згідно з наказами команданта кабіни майора — Джеймса МекДівітта Совєтський космонавт Алексєй Леонов звітував після лету, що він не міг добре орієнтуся під час своєї прогулянки по космосі в березні ц. р., — американський астронавт Вайт не відчував жадних труднощів і легко міг порушуватися в різних напрямках за допомогою пістоля. Вайт розмовляв із МекДівіттом і навіть жартували з собою. Коли Вайт зблизився до вікна кабіни, то МекДівітт сказав до нього: „Гей ти брудна собако, відійди від вікна, бо ти його занечистив". Мільйони людей в цілому світі бачили старт кабіни та чули все те, про що говорили астронавти між собою та з тими, що були в наземних стаціях. І так майор МекДівітт повідомляв астронавта Вірджіла Ґріссома про те, що ракета Титан II була віддалена на три до чотири милі від Джеміні 4, і тому важко є зблизитися до неї. Із Землі надійшов наказ від директора цього лету- Крістофора Крафта, що треба щадити пальне та припинити зусилля зустрітися з ракетою. Астронавти повідомляли з космосу, що вони бачили на Землі. Астронавт Вайт дістав наказ із Землі, щоб вертався до кабіни, бо час швидко втікає, і може настати ніч. Обліт Землі має тривати 4 дні, в яких астронавти облетять Землю 62 рази. Вони мають приземлюватися над Атлантиком, коло Бермудських островів. Новий лет Джеміні 5 відбудеться в таких умовах, що можна буде докладно в космосі визначувати віддаль кабіни від ракети, і це вможливить зустріч майбутніх кабін. Астронавти Джеміні 4 мають різнородні інструменти, за допомогою яких вивчають умови лету по космосі. Джеміні 4 має тільки половину того пального, яке вона могла б взяти з собою, бо гадали, що така скількість пального вистачить. Внаслідок того не можна було здійснити зустріч із ракетою, яка була дальше від кабіни, як це передбачалось. Гадають, що під час найближчого лету треба буде збільшити висоту орбіти, яка тепер становить 103 до 182-ох миль.

ІСТОРИЧНИЙ ВИЛІТ В КОСМОС. Могутня ракета Титан-2 із космічною кабіною „Джеміні IV" та двома астронавтами: Джеймсом МекДівіттом і Едвардом Вайтом у ній вилітає зі своєї бази в Кейп Кеннеді на Флориді в історичну подорож в орбіті довкола Землі.

МІСТ КИЇВСЬКОЇ ПІДЗЕМКИ

У Києві споруджують новий міст через Дніпро. Ним підуть автомашини, а головне — поїзди підземки. Кияни його так і називають: „Міст метро" („Радянська Україна" з 15 травня).

У всьому світі — найголосніший відгук подорожі „Джеміні ІУ"

Лондон. — Вся міжнародна преса, — радіо і телевізія, — прославляє небувалий американський успіх повітряного корабля „Джеміні IV". Лондонські щоденники „Дейлі Міррор", „Дейлі Телеґраф" і „Дейлі Експресс" принесли цілосторінкові повідомлення, в яких стверджують, що „російський рекорд побитий" та що Америка „є тепер вперєді Совєтського Союзу в обслідуванні міжпланетного простору". Англійська преса твердить, що мільйони людей у широкому світі можуть тепер наочно переконатися, що американці „не відстають від совєтських приготувань дістатися на Місяць". Тисячі англійців стежили за вистріленням „Джеміні" на телевізорах — завдяки комунікаційному сателітові „Ерлі Бирд" (Ранній Птах). — Совєтське радіо теж повідомило про приготування до подорожі „Джеміні IV": „Совєтський нарід щиро ґратулює двом космонавтам і американським науковцям до їхнього успіху" — казалося в повідомленні коментатора офіційної совєтської телевізійної передачі. Але зараз-же після того в совєтському радіо й на телевізії проголошено пропаґандивні лайки проти „американської аґресії у Південному В'єтнамі та в Домініканській Республіці".

В Торонті відбувся З'їзд ОПДЛ

Торонто (Л. Х.) — Згідно з заповідженою у пресі програмою відбувся тут у днях 29-30 травня цього року з'їзд Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова. З'їзд попередила студійна конференція на тему нашої дитячої літератури та її сьогоднішнього становища.

Відомий письменник-ювілят проф. Роман Завадович спинився у своїй доповіді над значенням дитячої літератури у виховному процесі, зокрема над дитячою літературою, як засобом вдержання й закріплення національної свідомости у дітвори. Леся Храплива розглядала можливості дальшого росту та поширення нашої дитячої літератури на еміґрації. Д-р Богдан Стебельський проаналізував у своїй доповіді розвиток мистецької творчости дитини, як основу для встановлення вимог мистецької картини, призначеної для дітей.

На конференції були приявні, крім учасників з'їзду, теж і представники українського шкільництва, молодечих та жіночих організацій, які, зрозуміло, теж зацікавлені у проблематиці нашої дитячої книжки. Жива й різноманітна дискусія вказувала поза всяким сумнівом на велику актуальність цієї проблематики.

З'їзд вислухав звіти уступаючої Управи та реєстр дотеперішніх членів Об'єднання та, на внесок голови Контрольної Комісії д-ра Шкурата, ухвалив одноголосно абсолюторію уступаючій Управі.

До нової Управи ввійшли: переобраний дотеперішній голова редактор Богдан Гошовський, д-р Богдан Стебельський, проф. Роман Завадович, Ганна Черінь, Ніна Мудрик-Мриц, др. Ю. Лисяк, інж. Ґеник-Березовський, Іван Боднарчук, мистець Петро Сидоренко, інж. Василь Вацик, Леся Храплива.

В напрямних майбутньої праці підкреслено потребу поширення числа членів-при-

(Закінчення на стор. 4)

ВІТРАЖ НА ПОШАНУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА — НОВА ЖЕРТВА КОМУНІСТИЧНОГО ВАРВАРСТВА

Фотознімка вітражу, що його приготовили українські мистці на пошану Тарасові Шевченкові для Київського Державного Університету ім. Т. Шевченка. Цей вітраж з доручення окупаційного комуністичного режиму знищеного, мабуть, за вписану на ньому цитату Шевченкових слів: „Возвеличу малих отих рабів німих. А на сторожі коло їх поставлю слово!" [Гл. повідомлення Генерального секретаріяту закордонних справ УГВР: „Знищення вітражу Тараса Шевченка в Київському університеті" на 2-ій стор. в цьому числі „Свободи".]

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ПЛЯН З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

Ню Йорк. — Плянований вже від деякого часу з'їзд українських журналістів Америки і Канади поступово конкретизується та є багато виглядів на те, що відбудеться вже в жовтні цього року. Справа цього з'їзду була одним з предметів нарад Управи Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА), що відбулися тут у приміщенні УНДому в четвер, 3-го червня ввечорі. Конкретні можливості та пляни такого з'їзду будуть дальше перевірені і остаточно з'ясовані на чергових нарадах Управи СУЖА, що мають відбутися 1-го липня ц. р. У нарадах 3-го червня, якими проводив голова СУЖА ред. Іван Кедрин-Рудницький і секретарював д-р Роман Криштальський, взяли, крім них, участь Борис Ржепецький, Петро Сагайдачний, Валентин Коваль, Микола Галів, Мстислав Дольницький і Антін Драган. На нарадах рішено кооптувати до Управи СУЖА ред. Ярослава Шав'яка з Балтімору.

АДВ. Ю. ВОЛИНЕЦЬ — ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ УНДОМУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В четвер 3 червня ц. р. Дирекція Українського Народного Дому в Ню Йорку обрала знову одноголосно на свого голову адвоката Юрія Волинця. Його заступником став інж. Роман Баранський, секретарем Евген Стахів, фінансовим референтом Іван Винник та правним дорадником адв. Володимир Стек. Рішено обмежити число Екзекутиви до названих 5-ох членів Дирекції, з тим, що Екзекутива завжди може запрошувати на свої наради окремих членів Дирекції. До Контрольної Комісії ввійшли інж. Іван Когут, адв. Іван Флис і Антін Валько.

УСПІХ МОЛОДОЇ МАЛЯРКИ

Ярослава Геруляк - Туркевич, знана українцям Ню Йорку й Шикаґо теж з її мистецької кераміки, одержала першу нагороду в ділянці графіки (рисунок тушем „Без імені", кат. число 46) на річній виставці Ліґи Мистців Північного Вестчестер-у в Мавнт Кіско, Ню Йорк. Ця виставка завжди на дуже високому рівні, в ній репрезентовані численні визначні американські мистці, що живуть у Вестчестер Кавнті. Я. Геруляк брала теж участь в різних виставках в Парижі, де перебула кілька років.

Внедовзі наша публіка матиме нагоду детальніше запізнатися з її творчістю, бо малярка плянує самостійну виставку в одній з Нюйоркських ґалерій.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

КОЛГОСПНІ ВЕЧЕРНИЦІ

Багато-хто здивувався, побачивши на клюбі в селі Трояніві (Полтавщина), надзвичайне оголошення: „Сьогодні відбудуться колгоспні вечерниці", — пише В. Омельченко в „Молоді України" з 19 травня ц. р.

Якже виглядали ці вечерниці?

„Заля завішана вишитими рушниками, на столі пишний коровай з сіллю — символ заможности і щастя . . . Разом співали, танцювали, розважалися старовинними грами" . . .

БЕШТАЮТЬ БАБУСЬ

Секретар Віньківського комсомолу на Полтавщині в часописі „Молодь України" з 19 травня ц. р. б'є на сполох, що молоді батьки відчужуються від громадського життя. І він вимагає розширити не лише дитячі ясла, а й на кожній вулиці зорганізувати догляд за малюками, щоб молоді батьки змогли ходити до клюбу. Надіятися на бабусь? Ні. Чого бабуся навчить? — Щоб „воно не впало", „не розбило носа", „не побігло на вулицю". Годі, пише секретар комсомолу, щоб у дитячих яслах, де йдеться про формування людини, верховодили бабусі.

ВСЕ — СПІЛЬНЕ

З Києва до Ташкенту (Узбекістан) виїхало триста мистців на так звану декаду української літератури і мистецтва.

Гумористи Юрій Тимошенко і Юхим Березін підготували текст свого виступу, т. зв. інтермедії. Ось початковий уривок з неї:

„ — Хоч нас розділяє велика віддаль, але у нас багато спільного. Ви на „У" — Узбекістан, і ми на „У" — Україна.

— Імена бувають однакові — у нас Іван, у вас — „Усман". („Культура і життя" з 20 травня ц. р:).

ШЕВЦІ БЕЗ ЧОБІТ

Будівельники, які будують будинки, самі живуть у нестерпних умовах. Як то кажуть, швець завжди без чобіт. У будинках ч. 21 і 23 на Ковальському провулку в Києві і кухні, і санітарні вузли, і підлоги, і електричні дроти, — все це неймовірно занедбане. („Перець" ч. 8)

„ЕСТЕТИЗАЦІЯ"

В одній із професійно-технічних шкіл Харкова (учнів таких шкіл називають скорочено „петеушники") спеціяльна рада „розробила проєкт естетизації школи". „Зовнішній вигляд приміщення й виробничих майстерень нині зовсім змінився", — пише заступник голови комітету професійно- технічної освіти В. Саюшов у „Молоді України" з 19 травня.

Яку ж „естетизацію" там зробили? Сірі стіни перефарбували на ясно зелений колір . . .

ВЕТО НА ДРУЖБУ

Учень Коршівського професійно-технічної школи ч. 5 (Івно-Франківська область) П. Кочубей розповідає в „Молоді України" з 19 травня: „Якщо хлопець дружить з дівчиною, то цьому світлому почуттю швидко настає кінець. Клясний керівник не лише дружити — зустрічатися забороняє".

РОМАНТИКА

— Цікаво, якби на всіх тракторах працювали дівчата, — замріяно каже Таня.

— Ні, я думаю, — перечить Раїса, — що на трактори потрібні не просто дівчата, а ті, хто любить поле, машини. Серед дівчат є багато таких, лише чомусь побоюються. От ми з вами й доведемо, що що дівчатам працювати на тракторах під силу. А коли й труднощі трапляються, то в цьому ж романтика . . . („Радянська Україна" з 15 травня; з кореспонденції В. Василашка — Донеччина).

В ЧЕРГОВОМУ ЧИСЛІ „СВОБОДИ"

З технічних причин приготовані вже до друку довші звідомлення про посвячення нової церкви в Найставні та про річні збори Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу в Гаркімері і Амстердамі будуть надруковані в черговому числі „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Фахівець про фахове

Д-р Грейсон Кірк, президент Колумбійського університету в Ню Йорку, одного з найповажніших науково-навчальних закладів не тільки в ЗДА, але й у всьому світі, виголосив на церемонії закінчення 211-го шкільного року промову, в якій заторкнув кардинальні принципові питання: академічної свободи слова, активної участи науковців у ширшому громадському житті та завдань молоді.

І так, Грейсон Кірк звернув увагу, що професор „повинен двічі подумати, поки складе голосну публічну декляраціо, виявляючи свої погляди у контроверсійній справі, далекій від терену його власного наукового знання або досвіду". Науковець-професор, який скидає академічний одяг, щоб виступити назверх у справі, яка є поза засягом його фахового знання, „часто опиняється в королівських шатах", — натяк на відому казку Андерсена, в якій король ступав вулицею нібито в пишному плащі, а насправді — голий. Грейсон Кірк перестеріг, що тепер відповідальність університетів, отож професорів та студентів, куди більша, як була тоді, коли університети являли собою наче оази в державно-суспільному житті. Кірк виразно затаврував студентів, які зловживають принципом академічної свободи слова — ставлячись нетолерантно до осіб з іншими поглядами.

Слова президента Колумбійського університету знайшли негайну жалюгідну ілюстрацію: кількадесят студентів, що під час тієї церемонії носили плякати з протестаційними гаслами проти політики Америки у В'єтнамі і Домінікані, демонстративно посідали на траву, коли 6.570 градуантів і 12.000 гостей встали, щоб відспівати національний гимн. Невідомо, чи ті демонстранти усвідомлювали, проти кого властиво вони демонструють: проти політики обраного народом Президента, чи проти самого таки народу і проти своєї держави?

Слова Ґрейсона Кірка породжують деякі рефлексії — з українськими аналогіями. Чи не буває і в нас так, що люди, дуже вартісні у своїй професії, забирають авторитетним тоном голос у справах, на яких, делікатно кажучи, не дуже розуміються? Чи наші говорені й писані дискусії на різні теми не були б бодай наполовину менше гарячі, якби деякі їх учасники розуміли, що не обов'язково кожний може на всьому розумітись, авторитетно забирати слово та ще й ставитися пристрасно і нетолерантно до осіб іншої думки...

Фантастична дійсність

Чуємо й бачимо, знаємо і переживаємо все те, що діється для оволодіння космічними просторами, але сприймаємо це все майже механічно, бо ніхто з нас не може собі вповні усвідомити тієї справді фантастичної дійсности, найбільшим і наймаркантнішим виразником якої є випуск американського космічного корабля „Джеміні IV" з двома астронавтами у 62 облітн довкола Землі впродовж чотирьох днів. Цей космічний корабель, що в кожному відношенні перевищує все досі досягнене для опанування космосу і що ставить Америку на перше місце в цьому змаганні, кружляє тепер в орбіті понад нашими головами, понад нашою плянетою. Ще не знаємо, який буде кінцевий результат цієї найсміливішої досі екскурсії в космос. Навряд чи є на світі яка чесна людина, однаково приятель чи противник, яка з глибини серця й душі не бажала б, щоб цей Великий Політ завершився успіхом, щоб астронавти щасливо вернулися на Землю. У таких великих справах нічого немає абсолютно певного і досконалого, а тому перед випуском „Джеміні IV" знавці вказували не тільки на піонерські завдання астронавтів, але й на небезпеки, з якими вони, їхні рідні та людство повинні рахуватися. Кожний бо прогрес пов'язаний з ризиком невдач.

Все це ні в чому не змінює рішальної важливости експерименту з „Джеміні IV", що є наче генеральною пробою перед висадом людини на Місяць, уже в деталях не тільки запляннованим, але й поступово підготовлюваним. Це буде так званий „Лунар Екскуршен Модел", скорочено: ЛЕМ, в якому два астронавти мають висадитись на поверхні Місяця, залишивши свого третього супутника в орбіті Місяця на „базі", яка їх доставить в цю орбіту, віддалену на чверть мільйона миль від Землі. Ці два астронавти вже в ними самими керованій кабіні висадяться на Місяць, перебудуть там один день, опісля самі мають „вистрелитись" ракетою в орбіту з такою прецизністю, щоб зустрітися зі своєю базою та своїм супутником, з яким уже разом вистрілом останньої ракети почнуть свою подорож назад на Землю. Будь-яка помилка чи неточність у цьому пляні можуть його знівечити. Астронавти в „Джеміні IV" випробовують в орбіті Землі деякі з тих стадій, що з них складатиметься операція висаду на Місяць. У цьому й полягає переломово-рішальне значення експедиції „Джеміні IV" в орбіту Землі, бо вона має стати черговим, стомилевим кроком у намаганні людини перетворити неймовірну фантазію в реальну дійсність.

ЗНИЩЕННЯ ВІТРАЖУ Т. ШЕВЧЕНКА В КИЇВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Йорк. — У березні 1964 року в Києві сталася обурлива подія: на доручення офіційних кіл, знищено у вестибюлі Київського державного університету вітраж, створений українськими мистцями на пошану Тараса Шевченка. Одержавши перші повідомлення про цю подію, Генеральний секретаріят закордонних справ УГВР зібрав про неї додаткові інформації і, по ґрунтовній перевірці фактів, подає до відома наступне:

На початку 1964 року Київський державний університет замовив Спілці Художників УССР вітраж на пошану Т. Шевченка, з нагоди 150-ліття з дня його народження. Виготовлені групою мистців ескізи були в основному схвалені ректором університету І. Т. Швецем. Виконання вітражу доручили групі мистців, зокрема П. Завалкісі, А. Горській, Л. Семикіній, Г. Зубченко.

Як термін виконання вітражу визначили кінець першої декади березня 1964 р. — дата народження і смерти Тараса Шевченка. Вітраж запроєктовано у вигляді триптиха, і вже на 8 березня головна частина його була виконана. Її оглянув секретар Київського обкому КПУ В. Бойченко, який, висловивши свої зауваження, погодився на те, щоб фахову оцінку вітражу подала відповідна комісія. Коли ж призначена Спілкою Художників УССР комісія наступного дня прибула до університету, вітражу не можна було оглядати, бо, з наказу ректора КДУ І. Швеця, він був закритий дошками. А через кілька днів, коли та сама комісія, але вже в поширеному складі, прибула до університету ще раз, вітраж, з наказу ректора, був уже знищений. Свідки цього всього — не самі члени комісії, а й багато студентів та відвідувачів.

Незабаром після цієї події двох мистців, які працювали коло вітражу (за нашими інформаціями, — А. Горська та Л. Семикіна), виключено із Спілки Художників УССР. Щойно на вимогу групи діячів літератури і мистецтва, їх справу передано на розгляд правління Спілки Художників СССР, і воно поновило названих мистців у правах як членів Спілки Художників УССР.

Про цю подію в совєтській пресі досі не було жадної згадки. Щойно на початку 1965 року в „Українському Календарі" на 1965 рік, виданому у СКТ у Варшаві, на стор. 205-ій подано репродукцію проєкту центральної частини знищеного вітражу. З неї можна скласти собі уявлення як про загальний вигляд твору, так і про евентуальні причини його знищення. На вітражі виведена постать Тараса Шевченка, який пригортає до грудей жінку (правдоподібно — персоніфікація України). Угорі півколом виконано стилізованою кирилицею напис: „Возвеличу малих отих рабів німих! А на сторожі коло їх поставлю слово".

Можна припускати, що ця цитата, як і персоніфікація України — не вкладалися в партійний взірець для пропаґандивного крику про „квітучу незалежну Радянську Україну" і нагадували про справжній стан гноблення її під сучасним російським шовіністичним режимом, що й спричинилося до геростратівського вчинку — знищення вітражу.

Невідомо, під яким тиском діяли ці люди, але сором бере кожного чесного українця за вчинки і ректора КДУ І. Швеця, і керівників Спілки Художників УССР, що застосували репресії до мистців, творчим задумом і працею яких був створений вітраж на пошану Т. Шевченка.

Слід згадати, що це не поодинокий випадок, а лише одна ланка в безконечному ланцюгу боротьби шовіністичного режиму в УССР, пляномірно веденої проти всіх виявів української культури, а зокрема проти найвеличнішого речника її — Тараса Шевченка. Вистачає згадати лише два документи, які Генеральний секретаріят закордонних справ УГВР посереднім шляхом одержав з України і на початку цього року опублікував у еміґраційній пресі: „Щоденник" Василя Симоненка і „З приводу процесу над Погружальським".

Василь Симоненко, піддаючи нищівній критиці „холуйський реалізм", що панує в УССР, тут таки поруч. під датою 6. 7. 1963, робить такий запис у своєму „Щоденнику":

„Минулої неділі ми були в Одесі, де місцеві твердолобі натішили нас своїм ідіотським жахом: аби чого не сталося. Фактично нам заборонили виступати на шевченківському вечорі. Виходить, Тараса дехто боїться й досі. Обивателі від революції".

Так само виразно висловилися діячі української культури в документі про обставини й наслідки підпалу Бібліотеки АН УССР, вбачаючи прямий зв'язок винищувальної політики, стосованої російським партійним режимом до всього українського, з послідовно веденою війною проти Тараса Шевченка:

„Показовий факт, — читаємо в цьому документі, — що бібліотека була підпалена 24-го травня, в час шевченківських свят. Це надає події особливого значення. Може не всі знають, як багато робилося протягом 1963-1964 рр. для того, щоб у цих святкуваннях не було нічого шевченківського. Зовні Тараса ніби вславляють. Бо що ж інакше робити з ним? Але насправді йде велика війна з Шевченком. Його найбільш політичні поезії („Осії глава XIV", „І мертвим, і живим...", „Розрита могила" та ін.) замовчуються. Є спеціяльна вказівка суворо наглядати за шевченківськими концертами й вечорами, щоб вони проходили на рівні гопака, а то, не дай Боже, сплинє щире слово Кобзаря, пробудить у когось думку про Україну, про „нашу, не свою землю"... А скільки в журналах і газетах було цензурою знято матеріялів - статтей, віршів про Шевченка, в яких сексоти побачили натяки „на сучасне становище України!"

„Шевченка боявся цар. Бояться його й наші партійні царисти, бо недаром вони стягнули на гору в Каневі на день свята хмару війська, і міліції, і переодягнених каґебістів. А чи були там люди?.. Людей пускали до Шевченка по перепустках..."

„Але вершиною всього були події 22-го травня в Києві. У цей день традиційно відзначається річниця перевезення Шевченкових останків з Петербургу і поховання Шевченка в Каневі. До пам'ятника Шевченкові в Києві збираються люди, співають пісень. Так було протягом кількох років. Цього ж року начальство, виконуючи загальний плян роботи „по Шевченку", вирішило до цього не допустити... І все ж увечері 22-го травня зібрався біля пам'ятника великий натовп молоді. Їх зняли на кіноплівку і тепер „тягають". Декого зняли з роботи, декого збиралися зняти, поки не прийшла з Москви вказівка: „не роздувати справу"...

„Так вони бояться Шевченка. І так воюють з ним. А війна з Шевченком — це тільки частина війни з українською культурою і українським народом..."

Послідовно у рамці війни з Шевченком, представленої в наведених документах, вкладається і обурливий акт знищення вітражу на пошану Т. Шевченка у вестибюлі Київського державного університету його імени.

Ми не сумніваємося, що цей варварський вчинок, як і підпал Бібліотеки Академії Наук УССР, викликав гнівне обурення і гострий осуд у душах наших поневолених земляків на Україні. До них приєднують свій протест і українці на еміґрації та всі ті люди в світі, кому дорога свобода людської культури, незалежно від її національної приналежности. З цією думкою ми й передаємо зібрані нами матеріяли про варварське знищення вітражу на пошану Т. Шевченка в Київському державному університеті — на суд української та світової громадської думки.

Генеральний секретаріят закордонних справ УГВР

3 червня 1965

В. СИНГАЇВСЬКИЙ

ВИШНІ ЦВІТУТЬ

— Ви бачите: вишні цвітуть?! —
На мене сусіда мій скоса
Поглянув, дістав папіросу...
(Природжений скептик, мабуть)
І каже: — могли б ви, юначе,
На інше увагу звернуть,
А я на віку уже бачу
Не вперше, як вишні цвітуть.
Замовк. Закурив. Посопів.
Смію́сь я в душі: — в чому ж суть?

Ти хмурся, сусіде, собі,
А все-таки вишні цвітуть!

* * *

Оце, мабуть, поезія і є:
Хай серце розривається моє —
Не від барвистих марень і зідхань,
А від безсоння, прагнень і шукань!
Щоб я пішов туди, де люди ждуть,
І тільки правду брав з собою в путь.
І щоб на цій стопі, немов на лезі, я
Оце таки, напевно, й є поезія!

Іван Струк

ЗА ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ

З багатьох метод боротьби за правду про Україну обмежуся на кількох.

Дехто стоїть на становищі, що тільки наукові праці на тему Східньої Европи можуть змінити погляди американців на Україну. Другі твердять, що спростовування невірних вістей про Україну треба починати згори, від американських науковців, які надають тон едукаційній літературі. Однак, коли переглянемо підручники нижчих, середніх і високих шкіл, то побачимо, що написані вони здебільша саме цією „горою". Отже, звертаючись до авторів підручників, ми одночасно звертаємося до цієї „гори". Треті вважають, що паралельно з видаванням наукових праць треба безпосередньо звертатися до авторів та видавництв, які представляють Україну в кривому дзеркалі.

Під безпосереднім зверненням я розумію писання листів, протестів та меморандумів до видавництв і авторів, які видають підручники, атласи, глобуси і періодики. Такого роду акцію понад п'ять років веде Українська Інформаційна Служба у Філядельфії, єдина організація на терені Америки, яка займається цим зорганізовано і систематично.

Я вповні погоджуюся, що наукові праці є найважливішим засобом в інформуванні чужинців про Україну. Щоправда, вони діють на довшу мету, зате більш переконливо. Однак, видання наукових праць зв'язане з фінансовими й технічними трудношцами. Тому дотепер ми видали дуже мало наукових праць, а історії Східньої Европи зовсім не маємо. Отож залишається безпосередня акція.

Українська Інформаційна Служба постала в 1959 році. Тоді не було в нас ні грошей, ані відповідних людей, а також невідомо було, з чого починати і якої методи вживати. По обміркуванні цієї проблеми ми постановили зайнятися підручниками нижчих і середніх шкіл.

Спочатку ми діставали підручники від учнів або купували їх у книгарнях. З часом знайшли джерело едукаційного матеріялу в бібліотеці Борд ов Паблик Едюкейшен, у Фрі Лайбрері, Темпел університеті і в католицьких школах.

По перегляді одної якоїсь публікації ми пишемо рецензію, яку висилаємо до автора чи видавництв. У супровідному листі пропонуємо окреме трактування України.

Ми постійно передплачуємо кілька шкільних періодиків, переглядаємо їх і в міру потреби інтервеніюємо.

З часом ми зорганізували по студентських організаціях у Філядельфії секції і приготовили для них правильник. Завданням тих секцій було передплачувати один з шкільних періодиків і інтервеніювати в разі неправильного трактування України. Крім того, секції мали висилати короткі протести до авторів того підручника, в справі якого УІС вже вислала меморандум.

Однак по кількох роках секції перестали існувати, бо праця такого роду видалася „затяжкою". З усіх членів секцій залишився тільки один студент, ґрадуант, вірний ідеї УІС, який працює тепер уже як секретар.

Утративши студентів, ми знайшли підтримку в католицьких і православних парохіяльних школах, учні яких пишуть самі або підписують приготовані нами листи до тих авторів чи видавництв, до яких ми вже вислали меморандуми.

УІС влаштовувала по студентських організаціях, парохіяльних школах і школах українознавства відповідні доповіді, демонструючи їх мапами, глобусами та підручниками, в яких Україну представлено неправильно. УІС влаштувала також кілька дискусійних вечорів на Союзівці, в Ню Йорку і у Філядельфії.

Писання рецензій та протестів вимагало часу. Рецензії мусіли переглядати історики, після чого їх передавали до коректи англійської мови. Отже, кожну рецензію треба було по кілька разів переписувати. З цієї причини ми могли опрацювати протягом року тільки один або два підручники.

До наших протестів ми залучуємо: 1) видану Юнайтед Стейт Комітї для Об'єднаних Націй мапу, на якій границі України, сателітів і західних держав Европи означені тою самою лінією. Крім того Україну на цій мапі подано на списку світових націй; 2) бібліографію українських і чужих наукових праць; 3) відповідний конґресовий рекорд.

Протягом 1964 року ми опрацювали 15 підручників і 10 атласів, вислали 25 інтервенцій, 15 листів від парохіяльних шкіл з 295 підписами і один протестаційний лист від Академії св. Василія на Факс Чейсі.

Наші протести і домагання підтримують деякі суспільні організації і особи.

Багато видавництв і авторів у своїх відповідях - листах, щоправда не в усіх, просять вибачення і обіцяють при поновному виданні підручника взяти наші домагання під увагу.

Чи справді писання протестів та меморандумів є працею на коротку мету?

Уважаю, що скептики помиляються, бо мапа в періодику, в атласі чи в підручнику, на якій виразно подано Україну з її границями, коротка стаття про Т. Шевченка з його портретом чи правильно поданий факт про Україну і її нарід залишаться в пам'яті учня надовго.

В 1964 р. ми зорганізували до Борд ов Паблик Едюкейшен делеґацію, в якій взяли участь д-р Н. Пазуняк, І. Мазепа і автор цих рядків. В зустрічі з представниками шкільної влади ми висловили свій погляд на едукаційну літературу взагалі і передали меморандум та відповідні матеріяли, зокрема деякі наукові праці. Борд ов Паблик Едюкейшен видає опінію щодо нових підручників і рекомендує їх своїм школам. Отже така зустріч мала також велике значення.

До Крайової Ради Учителів, яка має вплив на зміст едукаційної літератури, також вислано меморандум і список підручників, атласів та глобусів, в яких неправильно представлено Україну. Копії всіх цих матеріялів вислано до Борд ов Паблик Едюкейшен.

Який вислід нашої понад п'ятирічної праці?

— В шкільному підручнику „Нейборс ін Юрежія" потрактовано Україну як окрему країну. На деяких мапах того самого підручника подано Україну, а не Юкрейніен ССР.

— Вміщено статті про Т. Шевченка і його фотографію в періодиках „Ворлд Вік", „Американ Обсервер", „Джуніор Рівю" і „Кетолик Литл Месенджер".

— „Ворлд Вік" подав кілька мап, на яких подано Україну з виразно означеними границями.

— Коли одна з парохіяльних шкіл у Філядельфії заявила протест до редакції Сивик Едюкейшен Сервіс і перестала пренумерувати 20 примірників „Джуніор Рівю", редакція вмістила статтю про Україну і подала її на мапі цього періодика.

— На протест, що Митрополит Сліпий не є росіянином, „Кетолик Литл Месенджер" вмістив спростування.

Нашу працю належно оцінили президент УККА д-р Лев Добрянський, НТШ і багато суспільних діячів.

А які були б вислідн, якби наші наукові т-ва, Шкільна Рада при УККА, Український Пропаґандивний Науковий Інститут, Асоціяція Українських Професорів, Учительські Громади, студентські організації і взагалі наша інтеліґенція включилися в акцію спростовування невірних вістей про Україну!

„ПРОФЕСІЙНО - ТЕХНІЧНІ УЧИЛИЩА"

Той, хто простодушно думає, що в підсовєтській Україні легко здобути високу освіту, глибоко помиляється.

Юнаки і дівчата, які закінчили восьмирічну школу, в більшості мусять іти на два роки в так зване професійно-технічне училище. Там їх навчають на мулярів, ковалів, токарів, слюсарів, тракторнстів, або, іншими словами, дістають практичні фахи. В технічних училищах молодь не одержує загальної середньої освіти. Внаслідок цього випускники цих шкіл практично позбавлені змоги вступати до інститутів та університетів.

Як правило, життя учня йде за такою схемою. Два роки, після восьмирічки, вчиться в училищі. Потім набуває на виробництві „трудовий стаж". Пізніше служить в армії. І десь тоді, коли сповниться 25 років, може вступати до інституту, але при тій умові, коли закінчить ще три кляси вечірньої школи, тобто здобуде загальну середню освіту.

Практично, після професійно-технічного училища дехто одружується, інші через матеріяльні злидні неспроможні здобути середньої освіти і тому не можуть вступити до високої школи. Життя молодої людини ускладнюється безліччю режимових перепон і, таким чином, високу освіту тепер здобувають в Україні переважно діти матеріяльно забезпечених партійців та урядовців.

П. Панасенко

Д-р Мирон Л. Зарицький

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

(Звіт з діяльности голови УЛТПА за час від 24 червня 1963 р. до 29 травня 1965 р.)

3

Науковий З'їзд був достатньо обговорений на сторінках „Лікарського Вісника". Наше враження, що був він вдалий, добре підготований і зорганізований, але членство не дописало. З'їзд цей був замкнений з недобором, що його ГУ мусіла покрити з каси Т-ва.

Головна Управа докладно обговорила на своєму засіданні всі добрі сторінки З'їзду і всі його недотягнення, щоб справити їх на будуче. В статтях на сторінках журналу і через наші поїздки ми вивчили теж багато думок, спостережень та побажань, котрі теж буде можна використати при уладжуванні будучих З'їздів.

Справу видавання „Лікарського Вісника", журналу УЛТПА, полишено Головній Управі до полагодження на 10-му З'їзді Делеґатів. Це було одним з недоліків З'їзду Делеґатів, на якому не знайшлося ані одного колеґи, котрий прийняв би на себе надзвичайно важкий пост редактора. Головна Управа присвятила цій справі кілька засідань, на яких був присутній теж представник Канади, д-р Глібович. Запрошено було діючого ще формально головного редактора журналу д-ра Тому Лапичака. Справи тоді не розв'язано, одначе голові Головної Управи вдалося переконати і впросити д-ра Тому Лапичака погодитися видати поволі одно число за другим. І так перетривали 2 роки на провізорії. Мені приходиться тут спеціяльно підкреслити факт великого зрозуміння колеґи Лапичака для справи „Лікарського Вісника". Він вповні посвятився праці і зрозумів положення Головної Управи. Складаю йому щиросердечну подяку за готовість допомогти Головній Управі в редакційній роботі. Він не прийняв жадної рекомпенсати за працю і за час, вложений у висококваліфіковане редаґування „Лікарського Вісника", рівень якого піднесено до рівня англомовних медичних видань.

Співпраця теперішньої ГУ УЛТПА з головним редактором „Л. В." була гармонійною і видатною, в повному обосторонньому товариському довір'ї і дружній співпраці. Головна Управа старалася іти нашому редакторові назустріч. Вона старалася улегшити працю редактора збиранням наукових статтей і потрібних матеріялів, головно звітів з діяльности Відділів, подаючи реґулярно до кожного числа „Вісті з Централі", слово голови УЛТПА, обіжники, давала квартальні звіти і достарчала редакторові знимки із життя Відділів та різних подій із життя УЛТПА. Вона вистаралася для журналу майже всі доповіді, виголошені на П'ятому Науковому З'їзді.

Ми в Головній Управі старалися підтримувати тяжку й відповідальну працю редактора всіма можливими способами, і тому „Лікарський Вісник" за тих 23 місяці проминаючої каденції випустив матеріялів на 6 сторінок більше, як за попередньої Управи.

Через збільшення об'єму й тиражу „Лікарського Вісника" кошти його видавання піднеслися. Одначе, він має свою тривку фінансову базу, і все ще лишиться на покриття великий баланс, якщо наш журнал почав би виходити навіть як місячник, або як квартальник, але в куди більшому накладі. Цю фінансову базу завдячуємо Шановним Колеґам та їхній солідності при вплачуванні вкладок. Велика тут заслуга скарбників Відділів, які пильнували цієї справи на місцях.

Докладніші дані подали головний редактор д-р Тома Лапичак і адміністратор „Лікарського Вісника" д-р Семен Кочій.

Головна Управа старалася також допомагати і Видавничій Комісії Альманаха. На звернення голов. редактора випустила з цією метою три сепаратні обіжники до Управ Відділів, писала листи до авторів, щоб допомогти редакторові і редакційній Колеґії зібрати матеріяли і приступити до друку. Останній З'їзд Делеґатів призначив був останню дату 15-го грудня 1963-го року, але Головна Управа була змушена продовжувати два рази цей реченець. На Діловій Конференції під час 5-го Наукового З'їзду обговорювано цю справу, і ГУ продовжила реченець до кінця серпня 1964-го року, бо, крім бракуючих замовлених статтей, не всі ще й історії Відділів були готові. Останнім обіжником з березня ц. р. повідомлено всі Відділи, що 15-го квітня 1965 р. встановлено остаточну дату збирання матеріялів і що по тім часі редакція Альманаха приступає до його друку. Головній Управі дуже залежало на тому, щоб Альманах вийшов ще перед З'їздом, одначе не вдалося цього виконати. Головна Управа на цьому відтинку дала цілковиту підтримку редакції і виконала всі побажання головного редактора та редакційної комісії.

Головна Управа утримувала сталий контакт і брала офіційну участь в житті української спільноти. Майже на кожній імпрезі центральних установ та деяких і місцевих ГУ була репрезентована, а за тих два роки проминаючої каденції відбулося їх понад 65. Коли голова сам особисто не міг бути на котрійсь імпрезі, завжди знаходився охочий репрезентувати наше товариство. Головна Управа закликала Управи Відділів вступати в члени УККА чи КУК в Канаді. Під теперішню пору усі майже Відділи є членами УККА чи КУК.

Головна Управа була репрезентована на Студійних Днях СФУЖ'у, на З'їзді Українських Письменників в екзилі, на ювилеї Президента УНР д-ра Степана Витвицького, на здвигах СУМ'у, на посвяченні площі і на відслоненні пам'ятника Шевченкові та вмуруванні документів під пам'ятник. Вона теж з поміччю Відділів і всього членства уфундувала Енциклопедію Українознавства членам американського Сенату і членам Уряду. Членство зложило княжі дари на Фонд Кардинала Йосифа Сліпого, брало участь в двох Наукових Конференціях Наукового Т-ва ім. Шевченка і інших імпрезах. Головна Управа пожертвувала із своєї каси на українські установи 1 000 долярів.

Головна Управа старалася переводити інформацію через висилку відповідних комунікатів чи відомостей у вільному світі. Заохочувано до того також і Відділи. Висилано інформації до американських журналів, і на їхні листи чи запити давано негайно відповіді. Крім інформацій ГУ розсилала також листи до часописів, до американських конґресменів та сенаторів, вимінювала листи з побажаннями з приводу З'їздів чи Конвенцій АМА, стейтових Медичних Товариств, з нагоди Наукових З'їздів.

Представник УЛТПА брав участь у Міжнародному Лікарському З'їзді, а заходами Секції Психіятрів наше Т-во було репрезентоване на Конвенції Американської Психіятричної Асоціяції.

До популяризації і інформації нашого товариства причинилося наше спонзорування енциклопедії американським сенаторам і членам Уряду, і думаємо теж, що було поважним вкладом для популяризації української справи.

Гігієнічна освітня праця також не була призабута. Ця праця при заохоті Головної Управи дуже пожвавилася на терені декотрих Відділів, що її вони виповняли дуже солідно, систематично виголошуючи відповідні доповіді. Головна Управа спонзорувала такий вечір гігієнічно-освітньої праці напередодні П'ятого Наукового З'їзду УЛТПА, де виголошено два реферати і висвітлено фільми. Також уряджено два вечори у співпраці з Науковим Т-вом ім. Т. Шевченка, де, крім докладів, висвітлювано фільми на медичні теми.

Найважливішими осягами праці ГУ за час тих двох років було: 1) вистарання статусу неприходового товариства для УЛТПА, 2) поглиблен-

(Закінчен. на стор. 3-ій)

На захист української культури і народу!

Маніфестація працівників української культури Північної Америки в Торонто, 6-го червня 1965 року.

Метою маніфестації є — виявити та осудити злочини московських окупантів в Україні проти українського народу і його культури, практиковані в одвертих і замаскованих формах упродовж 47 років панування большевицької диктатури.

В ряді доповідей, які вкажуть на фізичний і духовий геноцид Москви — її „національну політику" в Україні, будуть розкриті і виявлені пляни Москви, спрямовані на ліквідацію української нації шляхом злиття її з московською, та методи для осягнення цієї злочинної цілі.

— Москва зліквідувала українську державну самостійність;

— Москва декілька разів біологічно десяткувала український нарід масовими розстрілами і постійним терором, голодовою облогою, концентраційними таборами, переселенням в Сибір і Казахстан;

— Колективізацією і ліквідацією приватної власности Москва економічно і фізично узалежнила український нарід від свого центру;

— Москва зліквідувала українські Церкви, а їх душпастирів і вірних переслідує арештами, засланнями і смертю;

Москва нищить українську науку, літературу і мистецтво, ліквідуючи різними методами українську інтелігенцію, „марксистською критикою", цькуванням на „буржуазний націоналізм", розподілом культури на „буржуазну" і „пролетарську". Національну формами та самобутню характером українську культуру ліквідує як „буржуазну". Всі здобутки української культури зараховує до — „віджилих" традицій, а елементи московської культури впроваджує під маскою „нових традицій" і „пролетарської культури". Пам'ятки української культури, і не лише архітектури та мистецтва, але також і літератури і науки, нищить ліквідацією архівів та паленням бібліотек. Творців української культури ліквідує арештами, засланнями й розстрілами.

— Москва нищить українську мову прихованими засобами і прямими законами. Шкільним законом відбирає їй право державної мови, а „волею батьків", обмеженням тиражів книжок і преси українською мовою та „браком зацікавлення читачів" зводить українську мову до рівня мови мертвої чи т. зв. мови „для хатнього вжитку". Радіо, телевізія, фільм і театр, університети та наукові інституції — опановані російською мовою, яку урядово визнано „міжнаціональною" і „другою рідною мовою" для всіх немосковських народів СССР.

— Покликаючись на „вимоги економіки", на „дружбу й допомогу союзним республікам", Москва переводить примусове переселення народів. Українську молодь висилає, під різними претекстами освоєння економічно-нерозвинутих територій СССР, в Азію та північно-східню Европу, а в Україну переселює мільйони москвинів і інших, з пляном перетворити національні „союзні республіки" в різнонаціональні та здійснювати в такий спосіб мету московського комунізму — „злиття націй".

Ціллю маніфестації працівників української культури Північної Америки є — не лише осудити злочини Москви і довести їх до свідомости вільних людей західнього світу, але також рішуче протиставитися наступові ворога на українську спільноту в світі та змобілізувати всі наші сили на єдинопотрібний і неминучий фронт боротьби з Москвою, яка виписала присуд смерти Україні.

Кличемо всіх включитися до маніфестації на захист українського народу і його культури

За Ініціятивний Комітет:

Петро Андрусів, мистець-маляр, д-р Осип Андрушків, професор математики, дійсний член НТШ, Галина Андреадіс, оперова співачка, Олекса Бабій, письменник, мгр Павло Баб'як, бібліотекар, Марта Кравців-Барабаш, піяністка, д-р Микола Богатюк, проф. економії, мгр Михайло Боровик, бібліотекар, член НТШ, Юліян Буцманюк, мистець-маляр, Іван Вараниця, журналіст, Богдан Василишин, мистець маляр, д-р Євген Вертипорох, проф. хемії, голова К. НТШ і Ген. Сек. ГУ НТШ, д-р Степан Галамай, проф. економії, журналіст, Марія Гарасовська-Дацишин, мистець-маляр, Михайло Гікавий, журналіст, д-р Степан Горак, професор історії, Богдан Гошовський, письменник, Вячеслав Давиденко, мовознавець, журналіст, Іван Денисенко, мистець-маляр, Михайло Дмитренко, мистець-маляр, д-р Мирон Дольницький, педагог, Володимир Душник, журналіст, Роман Завадович, письменник, Іван Євген Івашків, д-р Іван Іваницький, кінорежисер, о. Семен Іжик, журналіст, мгр. Василь Карпин, диригент, Іван Кедрин Рудницький, журналіст, Іван Кейван, мистець-маляр, член НТШ, Анна Франко-Ключко, письменниця, інженер Михайло Когут, мгр. Петро Колісник, бібліотекар, Діна Копилевська, письменниця, мгр. Олександра Копач, літературознавець і педагог, інж. Михайло Кравців, мистець-маляр, Любомир Кузьма, мистець-маляр, Я. Курдидик, журналіст, Теодор Курпіта, письменник, д-р Роман Кухар, професор-лінгвіст письменник, Антін Кущинський, журналіст, д-р Богдан Кушнір, професор музиколог, д-р Михайло Кушнір, мистець-маляр, д-р Юліян Лисяк, мовознавець, член НТШ, д-р Лука Луців, літературознавець, дійсний член НТШ, Антін Малюца, мистець-маляр, мгр. Олександер Масляник, член НТШ, Ія Мацюк, оперова співачка, Любомир Мацюк, оперовий співак, Петро Мегик, мистець-маляр, мгр. Микола Мельник, член НТШ, мгр. Теодор Михайлівський, член НТШ, д-р Петро Мірчук, публіцист, Михайло Мороз, мистець-маляр, Василь Мудрий, журналіст, дійсний член НТШ, д-р Володимир Нестерчук, Ірина Несторович, мистець-маляр, мгр. Володимир Ничай, журналіст, Олекса Омельський, композитор, Михайло Осінчук, мистець-маляр, Петро Осташ, скульптор, Богдан Паздрій, актор і режисер, Семен Підгайний, письменник і журналіст, Володимир Радзикевич, літературознавець, Лев Рейнарович, оперовий співак, д-р Степан Росоха, журналіст, інж. Борис Рудик, член НТШ, Богдан Савчук, мистець-маляр, Павло Савчук, письменник, Зенон Саган, професор історії, педагог, ген. Михайло Садовський, редактор істор. видань, Улас Самчук, письменник, Богданна Сидор-Чарторийська, радіо-диктор, Петро Сидоренко, мистець-маляр, мгр. Юрій Сидорович, педагог, д-р Олександер Соколишин, ст. бібліотекар, мгр. Михайло Сосновський, журналіст, д-р Богдан Старух, економіст, д-р Богдан Стебельський, мистець-маляр, д-р Василь Стецюк, професор філолог, дійсний член НТШ, Юліян Тарнович, письменник, Омелян Теліжин, мистець-маляр, інж. Юрій Тис-Крохмалюк, письменник, д-р Василь Тисяк, оперовий співак, Іван Фита, журналіст, о. Петро Хомин, журналіст, член НТШ, Леся Храплива, письменниця, Віктор Цимбал, мистець-маляр, Михайло Черешньовський, скульптор, д-р Микола Чировський, проф. економії, інж. Юрій Чорнодоля, член НТШ, Лев Шанковський, професор історії, публіцист, Володимир Шашаровський, актор і режисер, д-р Петро Шкурат, педагог, Микола Шрамченко, мистець-маляр, інж. Павло Штепа, журналіст, мгр. Дмитро Штогрин, старший бібліотекар, Ірина Шумська-Мороз, мистець маляр, І. Юрченко, педагог, інж. Зенон Янковський, член НТШ.

Почесна Президія:

Митрополит Української Греко-Православної Церкви в Канаді, Блаженніший Іларіон, Митрополит Української Католицької Церкви в Канаді, Високопреосвященніший Кир Максим, Єпископ Едмонтонської Дісцезії Української Католицької Церкви, Преосвященний Кир Ніл, Єпископ Торонтської Дісцезії Української Католицької Церкви, Преосвященний Кир Ізидор, Достойний сенатор проф. д-р Павло Юзик, Достойний сенатор Іван Гнатишин, Достойний Іван Яремко, міністер і секретар Онтарійського Провінційного уряду, Достойний Михайло Старчевський, посол до федерального парляменту Канади, проф. д-р Лев Добрянський, голова УККА, професор д-р Роман Смаль-Стоцький, президент ГР НТШ і голова А НТШ проф. д-р Костянтин Біда, голова Славістичного Відділу Оттавського Університету проф. д-р Ярослав Пастернак, професор УВУ в Мюнхені, Улас Самчук, письменник, Михайло Черешньовський, скульптор.

Маніфестація відбудеться в неділю 6 червня 1965 р. в Торонті, в приміщенні „Українського Дому" при вул. Крісті ч. 83-85, в часі від 10-ої години ранку до 5-ої год. по полудні.

Вистава „Циганки Ази" в Шикаго

Більше ніж рік театр. мистецький ансамбль Нова Сцена в Шикаго під керівництвом п-ні Е. Кулик з різних причин не проявляв діяльности. Аж ось 16 травня в просторій залі Лейн Технікел виступив він знову із переробленою музичною драмою М. Старицького з народнього життя — „Циганкою Азою". Вибір цієї п'єси, побудованої на глибокім конфлікті двох світів (циганського і народного українського) та на нещасній любові з трагічним закінченням, ще раз опреділив смак мист. керівництв Н. Сцени, що культивує передовсім народньо-побутову тематику, яка завжди має певну виховну мораль, яка для „старих" глядачів і для молодого покоління має певні стійкі вартості.

Виставляючи „Циганку Азу", керівництво подбало про те, щоб підібрати не тільки можливо найкращих акторів, яких вже у нас щораз то менше, але теж про добре вишколений хор — це заслуга маестра Любо Мацюка, і майже професійну балетну групу Шикаго -СУМА-Північ; мист. керівник — Ст. Коссовський. В цілому „Циганка Аза" була барвним, вокально і оптично, видовищем і деякі недоробленості збірних сцен не притьмарили гарних картин цілости вистави.

З акторів слід вирізнити відому співачку п-ню Ію Мацюк, знану своїми вальорами голосовими. А оце вперше продемонструвала вона і великі здібності сценічні, хоч місцями у її інтерпретації Ази не завжди як слід були відмічені тонкі психологічні переживання королеви циганського табору та її скритого кохання до циганчука Тумрія. Його ролю виконував аматор п. Б. Глібчук з увагою і старався відтворити всю глибину переживань закоханого у двох жінок і роздвоєного в своїй душі героя; але місцями, його грі бракувало того драматичного нерву, що його набувається довгою сценічною практикою. Партнеркою його у ролі української селянської дівчини була відома вже нашій публіці п-ні Віра Денисенко, що в цілому була на висоті завдання, бо ж уже чимало літ вона віддано працює на дошках сцени і з нею обізнана.

Дуже добре вийшли чоловічі ролі. Тут на перше місце слід відмітити гру і добру інтерпретацію нерозвиненого сільського поштурхайла сироти Панаса у виконанні доброго і відомого в Шикаго інтерпретатора характеристичних роль п. Іллі Мотулка. Кожний його виступ публіка зустрічала рясними оплесками, бо вся креація була природня і вносила моменти (інколи зайвої) надто далеко посуненої веселости, що відпружували в сценах назріваючої трагедії.

Сподобалась теж сцена із сватами (А. Новаківський та І. Зботанів), які привели жениха (М. Хамів), хоч цьому тріо бракувало зіграности. Вповні задоволила гра батька Мотруни — п. В. Гайдая, який виявив себе добрим і вдумчивим актором. Двом іншим визначним акторам Н. Сцени — п-ні Е. Кулик і п. О. Сабатковському цим разом припали побічні ролі і вони з них вив'язались фахово, хоч треба сказати, що роля Апраша не зовсім підходила до амплуа п. Сабатковському, зате Яга в виконанні п. Кулик імпонувала своїм розмахом, динамікою.

Публіка (понад 800 осіб) тепло зустріла акторів, головним виконавцям вручено квіти; зокрема публіка вшанувала важку і віддану працю маестра Л. Мацюка, який виявив себе знаменитим дириґентом оркестри й хору. Декорації-костюми і світляні ефекти творили гарну оправу для цілости п'єси, що її виведено з великим вкладом праці, часу і ... гроша, та, посвяти цілого ансамблю. Хорові „добровольців" треба висловити тут окреме признання.

А на закінчення — одно побажання до керівництва Нової Сцени: Чи не пора подумати над обновленням репертуару?

(М. С-ин)

„У СУСІДА ХАТА БІЛА"

От, прикро мені, знаєте, що нехітьма зробив прикрість моїм добрим сусідам і землякам з Бібрецького повіту, панству Татухам: вони ж, по своїй добросердності, запросили мене на Зелені Свята на фарму коло Саратоґи, а я мусів відмовитись.

— Простіть, кажу їм, я з радої душі поїхав би, так не можу: дістав запрошення на весілля ...

— О-о! — бистро поцікавилась цим фактом пані Татушиха. — А хто жениться?

— Мій, кажу, добрий друг і товариш із шкільної лавки ще у Львові віддає доґку заміж.

— А за кого виходить? .. За скитальського хлопця?

— За скитальського.

— Розумно робить, що жениться, не піде служити в армію ... Хоґ воно не знати, котра служба тяжґа, вмішався в розмову пан Татух, та в цьому місці пані Татушиха перебила його запитанням:

— А файна якась дівґина?

— Така, кажу, файна та красна, ніби її наш великий артист, пан Мороз, олійними фарбами вімалював. Хоґ бери і в рамці вставляй! Ви ж, кажу, мусите її знати, вона пару років працювала на Союзівці: в крамниґці з сувенірами продавала рекорди, вишивки та всяку кераміку.

— О! — сплеснула руками дорога землячка. — То ж мусить бути та сама, що її вибрали торік за міс Союзівку!

— Ви помиляєтесь, — зідхнув я в цьому місці. — Тут їй, саме, сталася тяжка кривда, бо пан Квас видав таку резолюцію, що дівґина, яка працює на Союзівці ґи то кельнеркою ґи на кухні ґи в ланґонеті, — не сміє брати уґасти у виборах красуні, хоґ би сама була така гарна, як міс Америка!

— То не є райт! — рішуґе заявила пані Татушиха, ще й дебелим п'ястуґком стукнула по столі. — Не досить, що дівґина нашуркається, нагарується ґерез ціле літо, то ще потім не дадуть їй дрібку сатисфакції, щоб могла привселюдно красу свою показати? ... Гей, старий, ти що на те?

— Велл, — сказав з повагою в голосі заслужений союзовий ветеран, пан Татух, відкладаюґи набік „Свободу", — вже то я постараюся, щоб цей пунк прийшов на порядок денний на найближґих секретарських курсах. Але, скажім, що тобі з цього прийде, — спитав мене пан Татух, — якби навіть Головний Уряд скасував резолюцію пана Кваса? Чи це спонукає тебе залишити старопарубоцький стан? .. Ти, ось, баґиш, що робиться: твої колеґи з шкільної лавки вже доґок своїх видають заміж, синів женять, а ти сам ще далі самотою блудиш, білим світом нудиш! Чи ж не надоїло тобі слухати все тої самої мелодії: „У сусіда хата біла, у сусіда жінка мила"? ..

— Ох! — як надоїло ...

ІКЕР

● **Ґастон Дефер, посадник міста Марсей у Франції**, який кандидуватиме на президента проти Шарля де Ґолля, дістав підтримку від центрової католицької Народно-республіканської партії, яка раніше підтримувала де Ґолля. В цьому тижні вирішиться, чи підтримує його кандидатуру також його власна Соціялістична партія: Дефер узалежнив своє кандидування від створення широкого виборчого бльоку опозиційних партій.

Українське Лікарське Товариство ...

Закінчення зі стор. 2-ої

ня зв'язку з Відділами, 3) заложення двох нових Відділів (Манітоба і Сскачеван), 4) створення Комісії Стипендійного Фонду і затвердження його правильника, 5) створення термінологічної секції — приступлення до створення Українського Термінологічного Осередку, який постав разом з іншими професійними організаціями при співпраці НТШ і УВАН, 6) скріплення внутрішньої організації УЛТПА, 7) поглиблення інформації про наше Т-во на американському і світовому медичному форумі, 8) видавання „Лікарського Вісника" в рамах відповідальности Гол. Управи.

Думаємо, що ГУ УЛТПА у цій каденції виповнила більшість завдань, які поставила собі в своєму пляні на першому таки засіданні, вона сповнила майже всі завдання, які наложив на неї 10-ий З'їзд Делеґатів УЛТПА.

УЛТПА за ці два роки скріпилося й зросло під організаційним і престижевим оглядом, осягаючи вищий ступінь свого розвитку. Головна Управа ішла вже протоптаною стежкою, яку проробили попередні Головні Управи з поміччю Управ Віддідів, а поширила працю далі. Цього доконати нам було б нелегко без відданости справам товариства Шановних Колеґ, Голів та Управ Відділів УЛТПА, без гармонійної співпраці членів теперішньої Головної Управи і редактора „Лікарського Вісника" та проводів Комісій і Секцій. За це всім їм щиро дякую. Складаю також подяку нашим помічникам, мовному редакторові, секретарям та книговодові, як і правному дорадникові за їхню працю.

Не можу не згадати тут у моєму звіті й нашої української преси в ЗДА і Канаді, яка ішла назустріч нашим потребам та радо містила інформації про життя і працю Централі та Відділів УЛТПА. Маю надію, що ця наша співпраця продовжуватиметься і в майбутньому.

Моє слово не було б закінченим, коли б я не згадав наших пань. Вони перейняли багато наших родинних і канцелярійних обов'язків і несли разом з нами тягар відповідальности за наше товариство. Нехай мені вільно буде передати їм всім нашу подяку і наше признання.

(Кінець)

В Торонті відбувся З'їзд ОПДЛ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

хильників ОПДЛ та посилення зацікавлення нашого громадянства дитячою книжкою.

Дуже цікавим доповненням з'їзду були зустріч дитячих письменників з громадянством та авторський вечір, призначений для дітей. В програму зустрічі ввійшло теж проголошення висліду конкурсу на оповідання для дітей, що його влаштовано з нагоди 75-ліття появи дитячого журналу „Дзвінок". Конкурс слід зачислити до дуже вдалих, бо наспіло на нього аж 22 твори, а з них 4 нагороджено, і відмічено дальших 10. Член жюрі конкурсу, літературознавець О. Павлів, зреферував кожний твір за чергою, а група молодих мистців під проводом пані Аріядни Стебельської відчитала уривки з нагороджених творів. Замітне, що поруч відомих і признаних талантів, таких, як Софія Парфанович, Іван Смолій, о. Микола Угерчак (відомий під псевдонімом Погідний), брали участь у конкурсі, і то з великим успіхом, теж і нові сили, як ось п. Матиський з Аргентини чи відома студентська дівчка Оленка Гікава-Сацюк.

Далі роздано в рямках зустрічі пропам'ятні грамоти добродіям, які причинилися своїми грошевими датками до здійснення видань ОПДЛ. Приявні особливо тепло привітали поміж жертводавцями панство Шафранюків, які вповні уфундували нове видання прекрасної і дуже популярної книжечки Романа Завадовича „Пригоди гномика Ромтомтомика".

З черги артисти театру „Заграва" та деякі автори самі читали найновіші писання для дітей, щоб познайомити з ними і дорослого слухача.

„Авторське пополудне" в неділю дня 30 травня, призначене для дітей, пройшло під проводом Ніни Мудрик-Мриц в незвичайно теплій та щирій атмосфері.

Слухачі живо й безпосередньо реагували на все прочитане. В програму ввійшли твори Романа Завадовича, Лесі Бризгун-Шанти, Ганни Черінь, Ніни Мудрик-Мриц, Лесі Храпливої. Софія Парфанович переказала малим слухачам зміст нової книжки, над якою саме працює. Та наймиліший був виступ учениці другої кляси української школи, Наталки Базюк, яка відчитала дзвінким та бадьорим голосом кілька своїх власних, по-дитячому щирих та теплих віршиків.

З нагоди з'їзду влаштовано теж виставку графічного оформлення дитячої книжки та виставку праць дитячої малярської студії мистця Петра Сидоренка. З цієї нагоди появиться незабаром теж і збірник критичних праць про нашу дитячу літературу.

Л. Х.

„Загін Червона Калина" вітає УСС-ів з їхнім 50-літтям

„Загін Червона Калина", т. зн. 5-ий Курінь УПС і 23-ий Курінь УСП, з нагоди 50-літнього ювілею Українських Січових Стрільців, вислав на їхні руки привітання такого змісту:

Достойні і Дорогі
Українські Січові Стрільці!

У великий день Вашого п'ятдесятирічного ювілею маю честь і присмність привітати Вас від „Загону Червона Калина", як його отаман і скласти Вам від усіх Братчиків наших доземний поклін і сердечне бажання прожити довгі роки в повному здоров'ї та щасті, серед загальної пошани всієї нашої громади.

Наш Загін, який постав тільки 12 років після утворення Легіону УСС-ів й до того у славному січово-стрілецькому місті Стрий,

який першу свою громадську службу розпочав від відновлення стрілецьких могил на славній Маківці та від щорічних прощ до неї,

який свою національну традицію та хлоп'ячу романтику спирав на геройських чинах та барвистім побуті УСС-ів,

є особливо тісно пов'язаний з Вами і особливо сердечно відчуває та зустрічає Ваш славний п'ятдесятирічний ювілей.

Переживаємо Ваш ювілей, як наш власний, бож ми Ваші нащадки, Ваші наслідники. Мимо років і чужини, ми зберігаємо в душі ясні спогади, зв'язані з Вашими ділами та місцями Вашої слави.

Ось там на Вашій Маківці наш Митрополит-Ісповідник, Кардинал Йосиф, потаємно, скриваючись від польської поліції, вже після розв'язання Пласту, посвятив наш пластово-стрілецький прапор.

Там, на тій же Маківці, ми вночі перед іконою, завішеною на стрілецькім похилім хресті, на стрілецькій могилі, складали наші перші пластові і національні обіти, зобов'язуючись „до кінця життя служити нашому народові й не сплямити свого пластового прапора й не принести сорому Українській Землі". А те приречення ми закінчували словами: „Свідками моєї присяги нехай будуть оці могилки, наповнені кістьми благородних лицарів Червоної Калини!"

А Ваша пісня „Гей у лузі червона калина похилилася" стала гимном нашого Загону.

Кілька десятків тих, які складали на Маківці обіти, пережили жорстокі роки й десятиріччя і не принесли сорому ні своїй землі, ні Вам, УСС-ам, сьогодні з радістю зустрічають Ваш 50-літній ювілей.

Від імені всіх членів Загону, і тих, що пережили лихоліття останнього п'ятдесятиріччя і ще більше від тих, що його не пережили, полягши за Ваші стрілецькі ідеали, поздоровляю Вас із Вашим великим ювілеєм і в їх імені підношу оклик: „Слава Українським Січовим Стрільцям, слава їхнім чинам і їх духовій спадщині!

Ню Йорк, 16 травня 1965 р.

О. Савчинський,
Отаман Загону Ч.К.

Б. Кузишин,
Канцлер